

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	17 Hydref, 2013
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Aelod Arweiniol Gofal Cymdeithasol a Gwasanaethau Plant Cyfarwyddwr Corfforaethol Moderneiddio a Lles
Awdur yr Adroddiad:	Rheolwr Tîm Cefnogi Pobl
Teitl:	Ymgynghoriad ar y Cynllun Comisiynu Lleol Cefnogi Pobl 2014-15 a 2015-16

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Y Cynllun Comisiynu Lleol (CCLI) dwy flynedd ar gyfer y rhaglen Cefnogi Pobl (CP) yn Sir Ddinbych. Mae Cefnogi Pobl yn fframwaith polisi a ffynhonnell cyllid i roi cefnogaeth yn ymwneud â thai i bobl ddiamddiffyn, gan hyrwyddo annibyniaeth ac atal digartrefedd.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Bydd y CCLI ar gyfer 2014-15 a 2015-16 yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet ar 29 Hydref 2013 i gael eu cymeradwyaeth. Mae'r adroddiad hwn yn rhan o'r broses ymgynghori ynglŷn â'r cynllun.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Rhoi sylwadau, a chefnogi'r Cynllun Comisiynu Lleol Cefnogi Pobl 2014-15 a 2015-16, cyn cyflwyno'r Cynllun i Bwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Gogledd Cymru a Llywodraeth Cymru.

4. Manylion am yr Adroddiad.

Mae Cefnogi Pobl (CP) yn rhaglen bwysig sy'n rhoi gwasanaethau cefnogi yn ymwneud â thai i ystod eang o bobl ddiamddiffyn, gan gynnwys; pobl ifanc, pobl hŷn, pobl sy'n dianc rhag trais domestig, pobl ddigartref, pobl sydd ag anghenion iechyd meddwl, pobl ag anableddau dysgu, pobl gydag anghenion camddefnyddio sylweddau, cyn-droseddwy'r ac eraill. Yn Sir Ddinbych, mae Cefnogi Pobl yn ariannu ystod eang o wasanaethau gan gynnwys; elfennau o dai gwarchod, gofal ychwanegol, llochesau merched, cynlluniau byw yn y gymuned ar gyfer pobl gydag anableddau dysgu a chynlluniau ar gyfer pobl digartref.

Nod cefnogaeth yn ymwneud â thai yw galluogi pobl i gadw eu daliadaeth tai, sy'n aml yn denantiaeth, trwy ddatblygu a chynnal yr hyder a'r sgiliau i fyw mor annibynnol â phosibl. Mae'r Rhaglen Cefnogi Pobl wedi'i gwerthuso ar lefel genedlaethol ac wedi cyflawni buddion ariannol a buddion eraill cadarnhaol iawn.

Y sefyllfa bresennol

Gweithredwyd newidiadau i weinyddiaeth y rhaglen CP yn 2012. Roedd y rhain yn cynnwys; canllawiau newydd a llywodraethu, trefniadau cytundebol newydd a fformwla dosbarthu cyllid newydd.

Mae'r fformwla dosbarthu cyllid wedi lleihau cyllideb Cefnogi Pobl Sir Ddinbych 5% bob blwyddyn rhwng 2012-2013 a 2016-17. Sefydlwyd cynlluniau i reoli'r toriadau hyn heb gael effaith sylweddol ar lefelau gwasanaeth yn 2012-13, 2013-14 a 2014-15 a hefyd i ddatblygu ac ymgynghori ar fframwaith blaenoriaethu strategol eglur i roi gwybod i reolwyr am y toriadau yn 2015-16 a 2016-17.

Ym mis Gorffennaf cawsom wybod gan Lywodraeth Cymru y dylem ddisgwyl toriadau pellach o fis Ebrill 2014. Ymgynghorwyd â ni ynglŷn â'r dewisiadau ar gyfer rheoli'r toriadau hyn, ac o'r broses hon rydym yn deall y bydd y cyfanswm toriadau yn 2014-15 yn tua 12% - er nad yw hyn wedi'i gadarnhau gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r Cynllun Comisiynu Lleol (CCLI) felly wedi canolbwyntio ar reoli'r gostyngiadau y gwyddwn amdanynt ac maent hefyd mewn sefyllfa i ymateb i doriadau cyllideb ychwanegol mewn modd sy'n lleihau'r effaith ar ddefnyddwyr gwasanaeth.

Rydym wedi mabwysiadu agwedd gymysg a hyblyg. Ar gyfer cynllunio cyllideb 2014/15, mae hyn wedi cynnwys rhoi'r gorau i brosiectau sydd heb eu comisiynu, digomisiynu rhai prosiectau gyda chaniatâd y darparwyr ac yn olaf, trafod cytundebau gostyngedig ar gyfer prosiectau oedd heb eu meddiannu yn llawn neu'n cael anhawster cynnal darpariaeth gwasanaeth.

Yn 2015/16 bydd yr heriau yn galetach. Eto, rydym yn ceisio lleihau'r effaith ar ddefnyddwyr gwasanaeth os yw'n bosibl trwy drafod arbedion effeithlonrwydd ac ailffurfweddu gyda darparwyr gwasanaeth unigol. Mae'r canllawiau Grant Rhaglen Cefnogi Pobl yn ei gwneud yn ofynnol i ni adolygu pob prosiect cyn eu hailfodelu; felly mae'n anodd gwneud ymrwymadau terfynol cyn i adolygiadau gael eu cwblhau.

Efallai na allwn gyflawni'r holl arbedion rydym eu hangen yn y modd hwn ac ar gyfer 2014/15 efallai y bydd rhaid i ni hefyd lleihau'r holl gytundebau lle nad yw arbedion wedi'u trafod/canfod cymaint â 10%. Ond, rydym yn ceisio cyflawni arbedion trwy gonsensws ac rydym eisoes wedi trafod 75% o'r raddfa arbedion disgwylidig ar gyfer 14/15 yn y modd hwn. Wrth hyrwyddo agwedd strategol at ganfod effeithlonrwydd, mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am ymgysylltiad adeiladol gan ddarparwyr i gyflawni arbedion yn 14/15, ac mae hyn yn ddefnyddiol.

Rydym wedi ymrwmo i gymryd agwedd strategol i'r dewisiadau anodd rydym yn eu hwynebu, a gall gynnwys digomisiynu gwasanaethau. I'r perwyl hwn, rydym yn parhau i ddatblygu ein fframwaith Blaenoriaeth Strategol i Ariannu (SPTF).

Goblygiadau ar gyfer Sir Ddinbych

Mae toriad o 12% yn 2014-15 a 5% yn 2015-16 a 2016-17 yn cynrychioli colled sylweddol o arian gydag effeithiau yn debygol ar wasanaethau CP sy'n cael eu darparu yn fewnol gan y Cyngor, gan gynnwys; y Gwasanaethau Tai, Gwasanaethau Oedolion a Busnes a'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd.

Camau gweithredu a restrwyd yn y CCLI CP ar gyfer 2014-15 a 2015-16

Mae manylion y camau gweithredu wedi'u cynnwys yn Atodiad 1 yr adroddiad hwn. Y prif flaenoriaethau strategol a nodwyd yw:

- **Merched a Dynion sy'n dioddef cam-drin domestig**

Mae'r holl wasanaethau cam-drin domestig (sy'n cael eu darparu ar hyn o bryd gan Gymorth i Ferched Glyndŵr, Hafan Cymru a Gwasanaethau Cam-drin Domestig Gogledd Sir Ddinbych) yn cael eu hadolygu yn 2013 gyda'r bwriad o'u hailfodelu. Rhagwelir y bydd y gwasanaethau sydd wedi'u hailfodelu yn cynnwys arbedion ariannol. Y bwriad yw ailfodelu'r gwasanaethau mewn dau gam, gan ganolbwyntio ar Gefnogaeth yn ôl yr angen a Tai gyda Chefnogaeth yn 2014/15.

- **Pobl gydag Anableddau Dysgu**

Fel y nodwyd yn yr adroddiad Craffu dyddiedig 24/06/13, bydd Gwasanaethau Oedolion Cyngor Sir Ddinbych yn lleihau'r arian cyffredinol i adlewyrchu toriadau grantiau cyffredinol.

- **Pobl Ifanc gydag Anghenion Cefnogi (16 - 24)**

Bydd Prosiect Tai gyda Chefnogaeth 24 awr Pobl Ifanc Dinbych yn dechrau yn fuan yn 2014 – gyda chyswllt posibl â'r prosiect cefnogaeth yn ôl yr angen pobl ifanc Tai Clwyd 5 YP.

- **Cyffredinol/Cefnogaeth yn ôl yr angen/Peripatetig (gwasanaethau cefnogi tenantiaeth sy'n ymwneud ag ystod o anghenion defnyddwyr)**

Ystyried ailfodelu'r gwasanaethau Ailgyfanheddu a Lloches Nos Nacro y Rhyl i ddarparu gwasanaeth mwy hyblyg ac ymatebol ar gyfer unigolion sy'n cysgu ar y strydoedd, efallai fel prosiect ar y cyd a all gynnwys budd-ddeiliaid eraill a chomisiynu trawsffiniol rhai elfennau.

Cynllun Gwario CP

Oherwydd yr ansicrwydd ynglŷn â thoriadau, nid yw wedi bod yn bosibl eto i gynhyrchu Cynllun Gwario CP terfynol. Daw hwn i ben pan fydd y gwir lefel ariannu wedi'i gadarnhau. Mae crynodebau'r cyfrifiadau grant a'r effaith lleihad gwario a ragwelir ar gyfer 2014-15 wedi'u dangos yn y tabl yn Atodiad 2. Mae Atodiad 2 wedi'i eithrio o gael ei ddatgelu yn gyhoeddus ar hyn o bryd yn rhinwedd paragraff 14, Rhan 4, Atodlen 12A Deddf Llywodraeth Leol 1972.

Mae'r lleihad arfaethedig o 12.4% yn 2014/15 (£800k) a'r lleihad pellach tybiedig o 5% yn 2015/16 (£283k) gyfystyr â tua £1,083m. Mae hyn yn ychwanegol at y £549k sydd eisoes wedi'i reoli a'i gynnwys hyd at ac yn cynnwys 2013/14. Oherwydd bod graddfa'r toriadau i'w cadarnhau ar gyfer 2014/15, nid yw'n bosibl darparu cynllun gwariant terfynol ar gyfer y ddwy flynedd ar hyn o bryd, er bod cynlluniau arian at raid wedi'u sefydlu.

Mae'r canllawiau CP yn gofyn am gyflwyno gwariant 3 blynedd. Ond, nid ydym mewn sefyllfa i gynllunio mor bell â hyn ymlaen nes y cawn beth sicrwydd ynglŷn â'r lefelau ariannu tebygol.

Mae pob prosiect yn destun proses adolygu. Wrth i hyn ddatblygu, gall yr adolygiadau helpu i ategu dewisiadau eraill i gyflawni'r lefel arbedion gofynnol. Bydd pob adolygiad yn ystyried; cymhwysedd gwasanaethau, perthnasedd strategol a pherfformiad yn erbyn cytundebau a chanlyniadau.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd cydweithio rhanbarthol a strategaeth rhanbarthol ar gyfer comisiynu a darparu gwasanaethau yn cyfrannu at reoli'r lleihad mewn grant a diogelu gwasanaethau rheng flaen ar gyfer grwpiau diamddiffyn, sy'n bwysig mewn perthynas â blaenoriaethau corfforaethol.

6. Beth fydd yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Yn unol â'r gohebiaeth flaenorol gan Lywodraeth Cymru, y cyfanswm lleihad hysbys mewn grant CP yw tua £1.469m ar gyfer Sir Ddinbych (sy'n seiliedig ar y 23% dros 5 mlynedd 2012 - 2016/17). Bydd hyn yn cael effaith ar y cyllidebau Gofal Cymdeithasol a Thai. Yr effaith gyffredinol ar y gyllideb CP fydd £323,000 yn 2014-15 a £306,000 yn 2015-16.

Yn ogystal â'r toriadau hysbys, rhagwelir y bydd toriad ychwanegol o cymaint â 7% o'r gyllideb 2014/15. Bydd hyn yn cael effaith ar y cyllidebau Gofal Cymdeithasol a Thai. Gall yr arbedion ychwanegol gofynnol fod tua £477,000.

Bydd y prosiectau a'r newidiadau a nodwyd yn cael eu rheoli o fewn y gyllideb Cefnogi Pobl a ddyrannwyd i Sir Ddinbych gan Lywodraeth Cymru.

7. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd?

Cynhaliodd y Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl dri cyfarfod yn ystod cyfnod datblygu'r adroddiad hwn ac ystyriodd y data Mapio Anghenion (NM), gwybodaeth map cyflenwad ac adborth gan fudd-ddeiliaid a chyfarfodydd ymgynghori. Aethpwyd i dri cyfarfod gyda defnyddwyr gwasanaeth a deg cyfarfod arall gyda darparwyr unigol. Cyflwynwyd y cynllun drafft hefyd i'r fforwm darparwyr ym mis Awst.

Cynhaliwyd proses ymgynghori wyth wythnos oedd yn cynnwys y darparwyr cefnogaeth bresennol a'r defnyddwyr gwasanaeth a budd-ddeiliaid eraill rhwng Gorffennaf a Medi. Rhoddwyd gwybod i'r Grŵp Cynllunio CP am farn, sylwadau ac awgrymiadau o'r broses i ategu datblygiad y cynllun hwn, ac maent wedi'u crynhoi isod.

Cyflwynwyd y ddogfen derfynol i Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl Sir Ddinbych ar 17 Medi 2013 a bydd yn cael ei gyflwyno i Gabinet y Cyngor i gael cymeradwyaeth ar 26 Tachwedd 2013.

Bydd y ddogfen yn cael ei chyflwyno i gael ystyriaeth Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Cefnogi Pobl Gogledd Cymru ym mis Ionawr 2014, i ategu datblygiad Cynllun Comisiynu Rhanbarthol Gogledd Cymru. Yn olaf, bydd y Cynllun yn cael ei basio i Adran y Gweinidog Tai ac Adfywio yn Llywodraeth Cymru.

Bydd y ddogfen derfynol yn cael ei chyhoeddi ar dudalennau Cefnogi Pobl gwefan Cyngor Sir Ddinbych ac yn cael ei dosbarthu i'r holl grwpiau cynllunio a fforymau presennol sy'n gysylltiedig â Cefnogi Pobl yn Sir Ddinbych.

8. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae'n rhaid parhau i reoli goblygiadau'r cyfyngiadau ariannu ar y rhaglen Cefnogi Pobl yn ofalus, yn ogystal â'r effaith ehangach ar gyllidebau gofal cymdeithasol a thai. Mae'r cyngor wedi bod yn ddarvoudus a gwneud peth darpariaeth ariannol i leihau effaith y cyfyngiadau ariannu os oes angen. Ond, bydd rhaid parhau i adolygu'r rhaglen a'r gwasanaethau y bydd yn ei ariannu i sicrhau bod gwariant yn aros o fewn y gyllideb a ddyrannwyd.

9. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae'r cynigion i reoli'r lleihad mewn arian grant yn 2014-15 yn rhesymol. Gellir talu am unrhyw ddiffyg mewn cyllidebau gofal cymdeithasol mewn blwyddyn o'r gronfa a sefydlwyd i reoli'r toriadau grantiau cynlluniedig. Mae'r cynnig i ddosbarthu'r lleihad grant yn gyfartal

yn y gwasanaethau CP yn rhannu'r effaith yn fwy cytbwys ond mae'n cynnwys risg yng nghyd-destun pwyllgor rhanbarthol gyda barn wahanol ynglŷn â blaenoriaethau gyda'r arian CP cyffredinol. Mae dosbarthiad toriadau mwy cytbwys yn golygu bod yr effaith ar y Cyngor yn gyffredinol yn cael ei reoli yn well ac y bydd yn rhoi mwy o hyblygrwydd i ddefnyddio'r gronfa CP i ymdrin â'r mater.

10. Y Grym i wneud Penderfyniad

I wneud penderfyniad ynglŷn â chynnwys unrhyw gynllun, strategaeth neu ddogfen bolisi arall, mae angen cymeradwyaeth gan yr Aelod Cabinet Arweiniol yn unol â'r Offeryn Statudol 2001 Rhif 2291 (W,179) Rheoliad 4 (3) (c) + (d)

Mae Erthygl 6.3.2(b) yn nodi'r pwerau Craffu mewn perthynas â'r materion sy'n cael eu hystyried yn yr adroddiad hwn.

Swyddog Cyswllt:

Rheolwr Tîm Cefnogi Pobl
Ffôn: 01824 712300